

Rolnummer 1913
Arrest nr. 52/2001 van 18 april 2001

A R R E S T

In zake : de prejudiciële vraag betreffende artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, gesteld door de Arbeidsrechtbank te Kortrijk.

Het Arbitragehof,

samengesteld uit voorzitter M. Melchior, de rechters L. François, P. Martens, A. Arts, R. Henneuse en E. De Groot, en emeritus voorzitter G. De Baets overeenkomstig artikel 60*bis* van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, bijgestaan door de griffier L. Potoms, onder voorzitterschap van emeritus voorzitter G. De Baets,

wijst na beraad het volgende arrest :

*

*   *   *

I. Onderwerp van de prejudiciële vraag

Bij vonnis van 7 maart 2000 in zake V. Delvael en anderen tegen R. Lapauw en de n.v. Lapauw, waarvan de expeditie ter griffie van het Arbitragehof is ingekomen op 20 maart 2000, heeft de Arbeidsrechtbank te Kortrijk de prejudiciële vraag gesteld «of de uitsluiting van het stellen van de rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid tegen de werkgever, behoudens in welbepaalde gevallen, ook nog immuniteit genoemd, en die *a contrario* wordt afgeleid uit artikel 46, §1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, niet alleen voor de rechthebbenden van het slachtoffer, maar ook voor al diegenen die wegens het arbeidsongeval aanspraak kunnen maken op vergoeding overeenkomstig artikel 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, niet in strijd is met het gelijkheidsbeginsel, vervat in de artikelen 10 en 11 van de Grondwet, daar waar deze personen in dit geval op geen enkele vergoeding aanspraak kunnen maken en zij derhalve verschillend behandeld worden naargelang het een arbeidsongeval *sensu stricto* betreft, dan wel een ongeval op de weg naar en van het werk ».

II. De feiten en de rechtspleging in het bodemgeschil

Aan de basis van het geschil voor de verwijzende rechter ligt een arbeidsongeval met dodelijke afloop waarbij de werkgever van het slachtoffer wordt vervolgd en veroordeeld door de correctionele rechtbank. Alvorens recht te doen op burgerlijk gebied stelt deze laatste, met toepassing van artikel 74, §2, van de arbeidsongevallenwet, twee prejudiciële vragen aan de Arbeidsrechtbank. Dat vonnis van de correctionele rechtbank wordt bevestigd door een arrest van het Hof van Beroep te Gent.

Een van die vragen betreft het feit of de betrokken werkgever en de burgerrechtelijk aansprakelijke partij al dan niet een burgerrechtelijke immuniteit genieten, zoals die wordt afgeleid uit artikel 46 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971. Er wordt immers schadevergoeding geëist door de levensgezellin van het slachtoffer, met wie zij samen een zoon had, door de broer van het slachtoffer en door andere familieleden. De eerste en tweede genoemden zijn evenwel geen rechthebbenden in de zin van de arbeidsongevallenwet, zodat zij niet zijn vergoed op basis van de arbeidsongevallenwetgeving en zij zich bijgevolg burgerlijke partij hebben gesteld tot het verkrijgen van een burgerrechtelijke schadevergoeding. De verwerende partijen voeren evenwel aan dat de immuniteit bedoeld in artikel 46 van de arbeidsongevallenwet van toepassing is, niet alleen ten aanzien van de rechthebbenden in de zin van de arbeidsongevallenwetgeving maar ook ten opzichte van elkeen die wegens het ongeval aanspraak zou kunnen maken op vergoeding volgens het gemeen recht.

In een omstandig gemotiveerd vonnis verwijst de rechter naar de uiteenlopende rechtsleer betreffende de vraag of de voormelde immuniteit tegenwerpelijk is, niet alleen aan het slachtoffer van het arbeidsongeval en diens rechthebbenden in de zin van de arbeidsongevallenwet, maar ook aan personen die geen recht hebben op enige vergoeding krachtens laatstgenoemde wetgeving, alsmede naar cassatierechtspraak dienaangaande en naar het arrest van het Hof nr. 3/97 van 16 januari 1997, waarin het Hof volgens de verwijzende rechter evenwel geen uitspraak heeft gedaan over de vraag die *in casu* voorligt.

Naar de mening van de verwijzende rechter is het niet redelijk de immuniteit uit te breiden tot andere personen dan de getroffen werknemer en diens rechthebbenden in de zin van de arbeidsongevallenwet, aangezien zij geen recht hebben op het voordeel van de arbeidsongevallenwet en zij bijgevolg van elke mogelijke vorm van vergoeding zouden worden uitgesloten. Het «absolute» karakter van de immuniteit bedoeld in artikel 46 van de

arbeidsongevallenwet moet aldus worden begrepen dat het betrekking heeft op alle denkbare schadeposten maar dat het zich beperkt tot de personen uitdrukkelijk opgesomd in artikel 46, § 1, namelijk de getroffen en zijn rechthebbenden volgens de arbeidsongevallenwetgeving. Volgens de rechter wordt de sociale rust in de onderneming, die aan de basis ligt van het vergoedingssysteem van de arbeidsongevallenwetgeving, niet gestoord door een vordering ingesteld door personen vreemd aan de onderneming. Anderzijds, doet de verwijzende rechter opmerken dat, indien de immuniteit omschreven in artikel 46 van de arbeidsongevallenwetgeving niet zou gelden voor de niet-rechthebbenden, dit aanleiding zou kunnen geven tot grote onzekerheid bij de werkgevers, hetgeen ertoe zou kunnen leiden dat de werkgever zijn aanwervingspolitiek hierop afstemt en niet-gehuwde doch samenwonende werknemers uitsluit.

De rechter besluit dat, om een antwoord te kunnen geven op die hem gestelde vraag, hij bovenvermelde prejudiciële vraag aan het Hof moet stellen.

III. De rechtspleging voor het Hof

Bij beschikking van 20 maart 2000 heeft de voorzitter in functie de rechters van de zetel aangewezen overeenkomstig de artikelen 58 en 59 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof.

De rechters-verslaggevers hebben geoordeeld dat er geen aanleiding was om artikel 71 of 72 van de organieke wet toe te passen.

Van de verwijzingsbeslissing is kennisgegeven overeenkomstig artikel 77 van de organieke wet bij op 13 april 2000 ter post aangetekende brieven.

Het bij artikel 74 van de organieke wet voorgeschreven bericht is bekendgemaakt in het *Belgisch Staatsblad* van 3 mei 2000.

Memories zijn ingediend door :

- V. Delvael, wonende te 8501 Heule-Kortrijk, Oude Ieperseweg 12, en A. Vansteenkiste, wonende te 8500 Kortrijk, Schilderstraat 30, bij op 24 mei 2000 ter post aangetekende brief;

- de Ministerraad, Wetstraat 16, 1000 Brussel, bij op 26 mei 2000 ter post aangetekende brief.

Van die memories is kennisgegeven overeenkomstig artikel 89 van de organieke wet bij op 15 juni 2000 ter post aangetekende brieven.

Bij beschikkingen van 29 juni 2000 en 28 februari 2001 heeft het Hof de termijn waarbinnen het arrest moet worden gewezen, verlengd tot respectievelijk 20 maart 2001 en 20 september 2001.

Bij beschikking van 25 januari 2001 heeft het Hof de zaak in gereedheid verklaard en de dag van de terechtzitting bepaald op 14 februari 2001; bij dezelfde beschikking heeft het Hof de prejudiciële vraag geherformuleerd zoals vermeld in B.1.

Van die beschikking is kennisgegeven aan de partijen en hun advocaten bij op 26 januari 2001 ter post aangetekende brieven.

Op de openbare terechtzitting van 14 februari 2001 :

- zijn verschenen :

- . Mr. D. Van de Sijpe *loco* Mr. C. Vereecke en Mr. L. Decaluwé, advocaten bij de balie te Kortrijk, voor V. Delvael en A. Vansteenkiste;

- . Mr. M. Beelen, advocaat bij de balie te Leuven, voor de Ministerraad;

- hebben de rechters-verslaggevers E. De Groot en L. François verslag uitgebracht;

- zijn de voornoemde advocaten gehoord;
- is de zaak in beraad genomen.

De rechtspleging is gevoerd overeenkomstig de artikelen 62 en volgende van de organieke wet, die betrekking hebben op het gebruik van de talen voor het Hof.

IV. *In rechte*

- A -

A.1. De eisende partijen in het bodemgeschil, namelijk de levensgezellin van het slachtoffer en diens broer, zijn van oordeel dat indien zij worden uitgesloten van enige vergoeding, om reden dat de immuniteit van de werkgever, afgeleid uit artikel 46, § 1, van de wet van 10 april 1971, aan hen zou worden tegengeworpen, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden geschonden. Aldus zouden zij als niet-rechthebbenden worden uitgesloten van elke mogelijkheid tot vergoeding van de door hen geleden schade en zouden zij aldus manifest ongelijk worden behandeld ten opzichte van de niet-rechthebbenden in het kader van een ongeval op de weg naar en van het werk, voor wie dezelfde wetsbepaling de gemeenrechtelijke vergoeding expliciet toestaat.

Zij menen dat het doel van de wetgever, namelijk het behoud van de sociale vrede in de onderneming, niet een dergelijk nadeel voor de niet-rechthebbenden kan rechtvaardigen zodat de betwiste maatregel niet redelijk verantwoord is. De immuniteit van de werkgever werd slechts aanvaard omdat rechthebbenden zelf recht hadden op een forfaitaire vergoeding krachtens de arbeidsongevallenwetgeving.

Zij wijzen erop dat bij een ongeval op de weg naar en van het werk en, sinds het arrest nr. 3/97 van het Hof, ook bij een verkeersongeval, volledige schadevergoeding is toegestaan omdat in die gevallen de problematiek van de bewijslast en de weerslag ervan op de sociale vrede slechts in mindere mate geldt. De eisende partijen zien niet in om welke gegronde redenen die schadevergoeding wordt uitgesloten in geval van een arbeidsongeval. Ook hier kan het argument van de sociale vrede niet gelden wanneer het niet-rechthebbenden betreft, die dus vreemd zijn aan de onderneming.

De eisende partijen menen dat het Hof in zijn arrest nr. 3/97 stelde dat de wettige doelstelling van enig verschil in behandeling moet liggen in de zorg om aan alle slachtoffers een basisvoorziening te verzekeren en in de gevallen waarin er geen redenen zijn om de in de wet voorgeschreven beperkingen te behouden, aan het slachtoffer een zo ruim mogelijke vergoeding moet worden toegekend. In de interpretatie waarin artikel 46 van de arbeidsongevallenwet tevens geldt voor niet-rechthebbenden, is dit niet het geval.

Zij besluiten dat de prejudiciële vraag bijgevolg bevestigend dient te worden beantwoord.

A.2.1. De Ministerraad gaat allereerst uitvoerig in op de wetsgeschiedenis van artikel 46 van de arbeidsongevallenwet.

Met de betrokken bepaling wilde de wetgever van 1903 de werknemer meer zekerheid bieden inzake schadevergoeding door hem een beperkte vergoeding te garanderen, zonder dat hij nog enige fout vanwege de werkgever diende aan te tonen. Daar stond tegenover dat de uit te keren vergoeding werd beperkt tot een vergoeding met een forfaitair karakter. Aldus werd de aquiliaanse aansprakelijkheidsleer verlaten ten voordele van de risicoaansprakelijkheid. Tevens werd aan de werkgever de mogelijkheid geboden zich te laten verzekeren tegen een dergelijk risico en werd ten voordele van de werknemer een rechtstreeks vorderingsrecht geschapen ten aanzien van verzekeringsmaatschappijen, naast de creatie van een voorrecht ten opzichte van de werkgevers met een mogelijk beroep op een garantiefonds. In 1941 werd die immuniteitsregeling ook uitgebreid tot de ongevallen op de weg naar en van het werk, ofschoon hiervoor in 1964 voor een gemengd systeem werd gekozen, waarbij de uit te keren vergoeding krachtens de arbeidsongevallenwet een minimumuitkering wordt en voor de meerschade een vergoeding kan worden verkregen op grond van de gemeenrechtelijke aansprakelijkheidsregel.

Bij de wet van 10 april 1971 blijft de immuniteit van de werkgever bestaan, met uitzondering van de in artikel 46 opgesomde gevallen, en wordt een verplichte verzekering voor de werkgevers ingevoerd.

Ten slotte wijst de Ministerraad nog op de wetwijzigingen in 1998 en 1999.

A.2.2. De Ministerraad citeert tevens bepaalde overwegingen uit het arrest nr. 3/97 van het Hof en stelt dat het Hof de immuniteit van de werkgever als zodanig niet in strijd heeft bevonden met de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.3.1. De Ministerraad is allereerst van mening dat de prejudiciële vraag pertinentie mist, vermits de artikelen 12 tot 20bis van de arbeidsongevallenwet opsommen wie als rechthebbende moet worden beschouwd. De eisende partijen, zijnde de levensgezellin van het slachtoffer en diens broer, behoren niet tot die categorieën en kunnen dus geen enkel recht putten uit de arbeidsongevallenwet, zodat zij als «derden» dienen te worden beschouwd. De Ministerraad meent dat zij derhalve een vordering kunnen instellen ingevolge de aquiliaanse aansprakelijkheidsleer, zijnde op grond van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

A.3.2. Ofschoon de Ministerraad toegeeft dat op zich niet de vraag wordt gesteld of het onderscheid tussen de wijze waarop «rechthebbenden» in de arbeidsongevallenwet voor hun schade worden vergoed, en de wijze waarop dit geschiedt voor slachtoffers van gemeen recht, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet schendt, wenst hij te onderstrepen dat het onderscheid tussen de categorieën van de rechthebbenden bedoeld in de artikelen 12 tot 20bis van de arbeidsongevallenwet objectief is en beantwoordt aan een wettige doelstelling. Het verschil in behandeling is bovendien objectief en redelijk verantwoord vermits de wet de bewijslast voor de rechthebbenden enerzijds verlicht en anderzijds door die «immuniteit» geen afbreuk wordt gedaan aan de rust binnen de onderneming.

A.4. De Ministerraad wijst erop dat de probleemstelling aangebracht in de prejudiciële vraag voortvloeit uit het feit dat volgens een meerderheid in de rechtsleer de immuniteit bedoeld in artikel 46 van de arbeidsongevallenwet aan eenieder tegenwerpelijk is dus ook aan hen die geen recht hebben op een arbeidsongevallenvergoeding en die niet zijn opgesomd in de arbeidsongevallenwet. Ook het Hof van Cassatie lijkt die stelling te volgen (arrest van 2 november 1994). Volgens de Ministerraad vindt die stelling evenwel geen steun in de tekst van de wet zelf, waar het woord «rechthebbenden» veeleer lijkt te wijzen op personen die rechten putten uit de arbeidsongevallenwet zelf.

Evenwel geeft de Ministerraad toe dat uit de parlementaire voorbereiding van de wet van 24 december 1903 kan worden afgeleid dat de immuniteit van de werkgever absoluut is en dus ook geldt ten aanzien van «derden». Dit is evenwel niet zo duidelijk wat betreft de parlementaire voorbereiding bij de wet van 1971, waar het begrip «rechthebbenden» wordt besproken door louter de in de wet opgesomde personen te vermelden. Door de wijzigingen in 1971 blijkt de arbeidsongevallenwet dichter aan te sluiten bij het socialezekerheidsrecht dan bij het aansprakelijkheidsrecht. Bovendien geldt de immuniteit van de werkgever niet langer als een principe.

A.5. De Ministerraad is van mening dat in zoverre het woord «rechthebbende» wordt geïnterpreteerd als zijnde «iedere schadelijder, die schade lijdt door hun band met het slachtoffer van een arbeidsongeval, dan wel als eenieder die wegens het arbeidsongeval van de getroffen een vergoeding volgens gemeen recht zou kunnen bekomen, met inbegrip van dezen die *niet* worden opgesomd in de arbeidsongevallenwet», het onderscheid noch verantwoord noch redelijk is, en niet evenredig is met het doel van de wet, zodat de artikelen 10 en 11 van de Grondwet worden geschonden. Een dergelijke interpretatie leidt immers ertoe dat laatstgenoemden nooit een schadevergoeding kunnen verkrijgen, enkel en alleen vanwege het bestaan van een band met het slachtoffer van het arbeidsongeval, terwijl een benadeelde van een arbeidsongeval die zich niet bevindt in een arbeidsverhouding tot de werkgever, wel degelijk een gemeenrechtelijke vordering tot schadevergoeding kan instellen ten opzichte van de werkgever of de schadeverwekker. In het gemeen recht kan ook een «concubine» zich beroepen op het recht op schadevergoeding.

Volgens de Ministerraad worden schadelijders, die aldus op geen enkele wijze ingevolge de arbeidsongevallenwet een vergoeding kunnen ontvangen, uitgesloten van de gemeenrechtelijke vergoeding door een wettelijke bepaling waaruit zij zelf geen voordeel kunnen halen. Aldus wordt de wettelijke doelstelling, zijnde de zorg om voor alle slachtoffers in een bepaalde basisvergoeding te voorzien, niet bereikt en bestaat aldus geen redelijk verband tussen de aangewende middelen en het beoogde doel. Noch kan de sociale vrede, zijnde de grondslag van de immuniteit, in gevaar worden gebracht vermits men niet inziet hoe een persoon die volledig vreemd is aan het bedrijf en die uit hoofde van de arbeidsongevallenwet nooit kan rekenen op enige

verlichting van de bewijslast, de sociale rust in de onderneming in gevaar zou kunnen brengen, temeer daar elke werkgever zich thans verzekert tegen vorderingen inzake burgerlijke aansprakelijkheid. Vermits de werkgever ten aanzien van de arbeidsverzekeraar ook voor die categorie van personen geen premies dient te betalen, is de immuniteit in dat opzicht niet de tegenhanger van de verzekeringsplicht en premiebetaling door de werkgever.

A.6. Wat het onderscheid tussen het ongeval op de weg naar en van het werk en het arbeidsongeval *sensu stricto* betreft, verwijst de Ministerraad naar het arrest van nr. 3/97 van het Hof van 16 januari 1997 en stelt dat dit onderscheid op zich geen schending kan inhouden van de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

A.7. De Ministerraad verwijst ten slotte naar de hangende zaken met rolnummers 1837 en 1863.

A.8. De Ministerraad vraagt tot besluit aan het Hof te oordelen, enerzijds, dat artikel 46, §1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet schendt in zoverre als « rechthebbenden » worden beschouwd de personen expliciet opgesomd in de artikelen 12 tot 20bis van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 en, anderzijds, dat dezelfde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet wel schendt in zoverre als « rechthebbenden » worden beschouwd alle schadelijders die niet zijn opgesomd in de artikelen 12 tot 20bis van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, die schade lijden voortvloeiend uit hun band met een slachtoffer van een arbeidsongeval.

- B -

B.1. De prejudiciële vraag werd als volgt geherformuleerd :

« Schendt artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, geïnterpreteerd in die zin dat het het instellen van de rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid tegen de werkgever uitsluit, behoudens in welbepaalde gevallen, - hetgeen ook nog immuniteit wordt genoemd -, niet alleen voor de rechthebbenden van het slachtoffer, maar ook voor al diegenen die wegens het arbeidsongeval aanspraak kunnen maken op vergoeding overeenkomstig artikel 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek, zodat deze laatste personen in dit geval op geen enkele vergoeding aanspraak kunnen maken, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet ? »

Artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, zoals geformuleerd vóór de wijzigingen ervan bij de wetten van 25 januari 1999 en 24 december 1999, bepaalde :

« Ongeacht de uit deze wet voortvloeiende rechten blijft de rechtsvordering inzake burgerlijke aansprakelijkheid mogelijk voor de getroffen of zijn rechthebbenden :

1° tegen de werkgever die het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt of die opzettelijk een ongeval heeft veroorzaakt dat een arbeidsongeval tot gevolg heeft;

2° tegen de werkgever wanneer het arbeidsongeval schade aan goederen van de werknemer heeft veroorzaakt;

3° tegen de lasthebber of aangestelde van de werkgever die het arbeidsongeval opzettelijk heeft veroorzaakt;

4° tegen de personen, andere dan de werkgever, zijn lasthebbers of aangestelden, die voor het ongeval aansprakelijk zijn;

5° tegen de werkgever zijn lasthebbers of aangestelden, wanneer het ongeval zich voordoet op de weg naar en van het werk. »

B.2.1. De wet van 24 december 1903 betreffende de vergoeding van schade voortvloeiende uit ongevallen voorziet in een forfaitaire vergoeding voor schade ten gevolge van een arbeidsongeval, waarbij de forfaitaire aard van de vergoeding meer bepaald was ingegeven door een van het gemeen recht afwijkende aansprakelijkheidsregeling die niet meer uitgaat van het begrip « fout », maar van het begrip « professioneel risico », en van het verdelen van dat risico over de werkgever en het slachtoffer van het arbeidsongeval.

Eenzijds, werd de werkgever, zelfs zonder dat hem enige schuld trof, steeds aansprakelijk gesteld voor de schade ten gevolge van het arbeidsongeval opgelopen door het slachtoffer. Niet alleen werd het slachtoffer op die manier vrijgesteld van het vaak zeer moeilijk te leveren bewijs van de schuld van de werkgever of zijn aangestelde en van het oorzakelijk verband tussen die schuld en de geleden schade. Bovendien zou zijn eventuele eigen (onopzettelijke) fout de vergoeding niet in de weg staan, noch tot zijn aansprakelijkheid leiden indien door die fout een derde een arbeidsongeval zou overkomen. Anderzijds, ontving het slachtoffer van het arbeidsongeval een forfaitaire schadevergoeding, waardoor het slechts gedeeltelijk werd vergoed voor de geleden schade.

Door verschillende wetswijzigingen werd het vergoedingsniveau van oorspronkelijk 50 pct. van het « basisloon » uitgebreid naar 66 pct. en 100 pct. Ook de oorspronkelijk voorgeschreven immunitieit van de werkgever werd aangepast na de uitbreiding van de arbeidsongevallenregeling tot de ongevallen op de weg naar en van het werk.

Bij de totstandkoming van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971 werd het systeem gewijzigd door het invoeren van de verplichte verzekering, krachtens welke de werknemer zich niet meer richt tot de werkgever maar tot de « wetsverzekeraar ». De schade opgelopen door de werknemer en niet langer de aansprakelijkheid van de werkgever werd vanaf dan verzekerd, waardoor het systeem gelijkenis vertoont met een mechanisme van sociale verzekering.

B.2.2. Artikel 7 van de arbeidsongevallenwet definieert het arbeidsongeval als « elk ongeval dat een werknemer tijdens en door het feit van de uitvoering van de arbeidsovereenkomst overkomt en dat een letsel veroorzaakt ». Het doel van het systeem van de vaste vergoeding bestaat erin het inkomen van de werknemer te beschermen tegen een mogelijk professioneel risico, zelfs indien het ongeval gebeurt door de schuld van die werknemer of van een collega, alsook de sociale vrede en de arbeidsverhoudingen binnen de bedrijven te handhaven door een toename van het aantal processen inzake aansprakelijkheid uit te sluiten.

De bescherming in geval van een fout van de werknemer houdt in dat deze van zijn eigen aansprakelijkheid wordt ontheven in geval van een arbeidsongeval dat door die fout is veroorzaakt. De vaste vergoeding zal in bepaalde gevallen groter zijn dan wat het slachtoffer had kunnen verkrijgen door een gemeenrechtelijke vordering in te stellen tegen de dader van de fout die het ongeval heeft veroorzaakt en, in andere gevallen, minder groot. Bij een dodelijk ongeval dekt de vaste vergoeding bovendien de schade van diegenen van wie de wetgever veronderstelt dat zij normaal gesproken afhangen van het inkomen van het slachtoffer.

De financiering van het systeem van de vaste vergoeding wordt gewaarborgd door de werkgevers, die sinds 1971 verplicht zijn een verzekering inzake arbeidsongevallen te sluiten en de kosten van de premies te dragen. De bekommernis om de financiële last die hiervan het gevolg is niet te verzwaren door een eventuele gemeenrechtelijke vergoedingsverplichting, heeft de wetgever ertoe gebracht de gevallen te beperken waarin de werkgever burgerlijk aansprakelijk kan worden gesteld.

B.2.3. Aangezien het afwijkende systeem in principe verantwoord is, kan worden aanvaard dat bij een nadere vergelijking met het gemeenrechtelijke systeem verschillen in behandeling aan het licht komen, nu eens in de ene zin, dan weer in de andere, onder voorbehoud dat elk van de in het geding zijnde regels dient overeen te stemmen met de logica van het systeem waarvan die regel deel uitmaakt.

B.3. De verwijzende rechter interpreteert het begrip « rechthebbenden » bedoeld in artikel 46, § 1, van de wet van 10 april 1971 in die zin dat het niet alleen gaat om de rechthebbenden van de vaste vergoedingen die deze wet beoogt in geval van overlijden van

het slachtoffer, maar ook om al diegenen die ten gevolge van het arbeidsongeval van het slachtoffer aanspraak zouden kunnen maken op een vergoeding, op grond van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek.

B.4. De grondwettelijke regels van de gelijkheid en de niet-discriminatie verzetten zich ertegen dat categorieën van personen, die zich ten aanzien van de aangevochten maatregel in wezenlijk verschillende situaties bevinden, op identieke wijze worden behandeld, zonder dat daarvoor een redelijke verantwoording bestaat.

Het bestaan van een dergelijke verantwoording moet worden beoordeeld rekening houdend met het doel en de gevolgen van de betwiste maatregel en met de aard van de ter zake geldende beginselen; het gelijkheidsbeginsel is geschonden wanneer vaststaat dat geen redelijk verband van evenredigheid bestaat tussen de aangewende middelen en het beoogde doel.

B.5. In tegenstelling tot de rechthebbenden van het overleden slachtoffer bedoeld in de artikelen 12 tot 17 van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, die onder zekere voorwaarden aanspraak kunnen maken op de vaste vergoedingen waarin de wet voorziet, kunnen de personen die niet door die artikelen worden beoogd, in die interpretatie op geen enkele vergoeding aanspraak maken, of de schade die zij ten gevolge van het overlijden hebben geleden, materieel is dan wel moreel.

Rekening houdend met de logica van het systeem (B.2.3) en met het feit dat die personen de arbeidsverhoudingen tussen werkgever en werknemer niet beïnvloeden is het onevenredig dat zij geen enkel recht op schadevergoeding hebben: het voordeel van het gemeenrechtelijk systeem van schadevergoeding kan hun niet worden ontnomen om reden van een bijzonder systeem dat elke vergoeding wat hen betreft uitsluit.

In die zin geïnterpreteerd dat het alle rechthebbenden van het slachtoffer beoogt, zonder onderscheid naargelang zij al dan niet aanspraak kunnen maken op een vaste vergoeding, schendt artikel 46, § 1, de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

B.6. Het Hof merkt op dat de term « rechthebbenden », zoals die voorkomt in artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, in die zin kan worden geïnterpreteerd dat hij alleen betrekking heeft op de personen bedoeld in de artikelen 12 tot 17 van dezelfde wet, die de vaste vergoedingen kunnen genieten waarin die wet voorziet, en niet op de personen die door het overlijden van het slachtoffer benadeeld zijn maar die niet door die bepalingen worden beoogd.

In die interpretatie schendt de in het geding zijnde bepaling de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Om die redenen,

het Hof

zegt voor recht :

- Artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, geïnterpreteerd in de zin dat het de rechthebbenden van het slachtoffer van een dodelijk arbeidsongeval, anderen dan die welke zijn bedoeld in de artikelen 12 tot 17 van die wet, uitsluit van het recht om op grond van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek een rechtsvordering in te stellen tot vergoeding van de geleden schade, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet.

- Artikel 46, § 1, van de arbeidsongevallenwet van 10 april 1971, geïnterpreteerd in de zin dat het de rechthebbenden van het slachtoffer van een dodelijk arbeidsongeval die niet zijn bedoeld in de artikelen 12 tot 17 van die wet, niet uitsluit van het recht om op grond van de artikelen 1382 en volgende van het Burgerlijk Wetboek een rechtsvordering in te stellen tot vergoeding van de geleden schade, schendt de artikelen 10 en 11 van de Grondwet niet.

Aldus uitgesproken in het Nederlands en het Frans, overeenkomstig artikel 65 van de bijzondere wet van 6 januari 1989 op het Arbitragehof, op de openbare terechtzitting van 18 april 2001.

De griffier,

De voorzitter,

L. Potoms

G. De Baets